

Izredno lepa čednost.

9. Častno spremstvo hvaležnosti.

Že marsikaj lepega sem vam povedal v proslavo hvaležnosti. Mislim, da se vam čimdalje bolj utrjuje prepričanje, zakaj sem jo imenoval izredno lepo čednost. Vendar smo se do zdaj skušali prepričevati le bolj o tem, kako je hvaležnost lepa sama ob sebi. A ta lepota se nam bo pokazala še v lepši luči, ako se oziramo še na one čednosti, katere so s hvaležnostjo v tesnejši zvezi, katere so v njenem častnem spremstvu.

Dušni voditelji trdijo kar v obče, da so vse čednosti v tesni zvezi med seboj, in hočejo s tem reči, da je človek, ki si je pridobil v precejšnji meri eno čednost, obenem že kolikortoliko napredoval tudi v drugih čednostih. Posebno pa moramo tako trditi o hvaležnosti in reči, da si je oni plemeniti človek, ki se resnično trudi za temeljito hvaležnost, s to čednostjo pridobil že celo vrsto drugih čednosti. In to je zopet prednost, ki daje hvaležnosti poseben sijaj, in je nov krepak nagib, zakaj se trudimo na vso moč, da si pridobimo to izredno lepo čednost, ker s to pridobitvijo vzdegnemo takorekoč velik zaklad raznih krščanskih čednosti.

Da se tega vsaj nekoliko prepričamo, oglejmo si nekatere najznamenitejših spremljevalk in tovarišic, ki so tako rade poleg hvaležnosti in jih skoraj ne more pogrešati:

Najprej imenujmo sv. vero. Brez vere sploh ni mogoča nobena krščanska čednost; posebej pa bi brez te tovarišice nikakor ne mogla izhajati hvaležnost. Vera nas namreč uči, da je Bog naš neskončno dobrotljivi Oče, od katerega nam prihaja vse dobro, kar nam je v časni in večni blagor; po veri še le spoznamo, kaj nam je Marija in poleg Marije vsi drugi nebeški dobrotniki; vera nam še le prav pojasnuje, v kakšnem razmerju smo ljudje med seboj, kako odvisni drug od drugega; vera nas torej še le dovelj jasno prepričuje, koliko dobrot prejemamo od Boga narav-

nost in po svojih nebeških in zemeljskih dobrotnikih; vera nam torej še le prav dopove, kako zelo potrebna in pristojna nam je hvaležnost. Le veren človek more biti v resnici vsestransko hvaležen. Vera in hvaležnost se izpopolnjujeta med seboj: čim živejša je vera, tem večja hvaležnost in čim večja hvaležnost tem živejša vera.

Tudi krščansko upanje se močno utrjuje po hvaležnosti. Saj je že pri nas ljudeh tako, da nehvaležnikom ne maramo deliti dobrot. Ako pa opazimo pri onih, katere podpiramo, hvaležno srce in vidimo, kako dobro obračajo naše dobrote, nas bodo drugič kaj lahko omečili, da jih zopet obdarimo ali jim pomagamo po svoji moči. Ravno nehvaležnost je tolikrat kriva, da še pri dobrih ljudeh ne morejo dobiti siromaki potrebne podpore; skopuhe pa še posebno nehvaležnost potrjuje v trdosrčnosti, češ, kdo bi še darove delil takim nehvaležnikom. Po pravici pravi pregovor: „Zahvala je nova prošnja.“ Pri Bogu to pač ne more biti drugače. Če torej Bog vidi naše hvaležno srce, če je našim dobrotnikom znana naša hvaležnost v besedi in dejanju, ali nam ne bo taka hvaležnost dajala trdnega zaupanja, da v potrebi ne bomo zapuščeni, da smemo še trdnejše pričakovati časnih in večnih dobrot. O da, tudi krščansko upanje ni zadnje v spremstvu hvaležnosti.

Najbližja spremljevalka hvaležnosti pa je krščanska ljubezen, kakor sestrici sta si dobri. Saj hvaležnost ni pač nič drugega kot povračevanje one ljubezni, katero ima do nas ljubi Bog in katero nam izkazujejo naši nebeški in zemeljski dobrotniki. To povračujočo ljubezen — hvaležnost — bi smeli imenovati odsev ali odmev one prvotne ljubezni, ki jo imajo do nas naši dobrotniki; navadno jo imenujejo tudi protiljubezen ali nasprotno ljubezen. Torej je izključeno, da bi mogel kdo resnično ljubiti Boga, pa obenem mu biti nehvaležen; izključeno je, da bi kdo mogel ljubiti starše, duhovnike, učitelje in druge dobrotnike, a obenem jim biti nehvaležen. Zato sem pa že dokazoval v prvi številki, da je vsak greh — nehvaležnost ali naravnost do Boga ali obenem tudi do

drugih dobrotnikov. Kdo bi torej ne čislal hvaležnosti že zarad te vzvišene spremljevalke.

Poglejte nadalje v tem častnem spremstvu ljubo ponižnost. Ta čednost se more v vsej lepoti razviti le v hvaležnem srcu. Ko bi bili zavrženi angeli Bogu hvaležni za svoje vzvišene prednosti, bi jih gotovo grdi napuh ne bil strmoglavil v peklenko brezno, marveč ko bi bili hvaležni, bi bili ostali tudi ponižni. Ko bi bila Eva Bogu hvaležna za svoje neprecenljive darove in bi si ne bila nečimerno želela taka biti, kakor ji je satan obetal, da bo, ako greši: bi se ji ne bilo treba jokaje poslavljeti iz raja in človeštvu bi ne bila nakopala toliko gorja; ko bi bila hvaležna, bi bila tudi pohlevna in srečna ter srečen ž njo ves človeški rod. Obrnimo pa se od Eve k Mariji in poslušajmo njen „Te Deum“, njeno prekrasno zahvalnico: „Moja duša poveličuje Gospoda... ker se je ozrl na nizkost svoje dekle... Velike reči mi je storil on, ki je mogočen in sveto njegovo ime;“ čudimo pa se obenem tudi nepremagljivi ponižnosti, ki vlada v njenem hvaležnem srcu. Ponižnost se razodeva že v hvalnici sami, v kateri se imenuje ubogo deklo in niti črkice ne pripisuje svojim zaslugam, marveč vse le Bogu, posebno pa v onih besedah, ki jih je izrekla takrat, ko je bila povikšana na vrhunec tvoje slave: „Dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi.“ — In slično se godi še zdaj vsepovsod: hvaležni ljudje ponižno pripisujejo svoje prednosti in svojo veljavo Bogu in dobrim ljudem, le slabosti in napake pišejo na svoj račun. Kajne, krasna spremljevalka — skromna ponižnost v družbi hvaležnosti!

Ne prezrite v tem častnem spremstvu ljubke zadovoljnosti. Nezadovoljnost namreč navadno prihaja odtod, ker ne znamo ceniti onih dobrot, ki jih že imamo, marveč si želimo le vedno še novih, večjih. Bistvo hvaležnosti je pa ravno v tem, da znamo prav ceniti že prejete dobrote ter po vrednosti čislamo dobroto in dobrotnika. Hvaležni človek ne gleda vedno na one, kateri imajo več nego on, marveč se rajše ozira po onih, katerim se slabše godi nego njemu, in ponižno spozna, da je nevreden še tega, kar je in

kar ima. Na to blago spremljevalko opozarjam tem bolj, ker se čimdalje manjkrat vidi v sedanjem času.

Imenoval bi lahko še mnogo čednosti, ki so kolikortoliko odvisne od hvaležnosti. Le mislite, na primer, na potrpežljivost; saj sem vam že rekel o drugi priliki, da je najvišja stopinja hvaležnosti ravno v tem, če smo Bogu hvaležni celo za trpljenje ter govorimo s hvaležnim Jobom: „Ako smo prejeli dobro iz božje roke, zakaj bi hudega ne?“ Spominjajte se zmernosti, treznosti, varčnosti. Ako smo Bogu res hvaležni za njegove darove, jih pač ne bomo zlorabili z nezmernostjo, pijanostjo, grešno zapravljenostjo itd., da bi ga tako žalili celo z njegovimi darovi, dobrotami. In tako, mladi čitatelj, še dalje sam preišluj in našel boš gotovo še druge čednosti, vrle spremljevalke rajske deve — divne hvaležnosti.

Misli večkrat na to, za koliko se najprej pomakneš v dobrem, ako si pridobiš istinito hvaležnost.

Nadležna muha.

(Basen.)

Grozeči, črnosivi oblaki so se leno vlekli čez gorovje, zavijajoč celo okolico v polumrak. Zavladala je tolika tišina, da še celo neugnana trepetlika ni več trepetala s svojimi suličastimi listi.

Vse je slutilo bližnji vihar.

Tudi pajek-križavec jo je ubral iz prilično razpete mreže na podstrešnem voglu v kotiček, odkoder je brezskrbno strmel v temačni svet.

To je opazila nadležna muha. Ni si mogla kaj, da ne bi premetenega krvnika vsaj desetkrat podražila. Drzno je obletavala njegovo mrežo, in dasi je enkrat skoro obvisela v pajčevini, ni to nič izdalo, ampak se je le še drznejša in nevšečnejša zaganjala semintja.

Pajek pa je žedel v svojem kotičku in mirno požiral jezo.